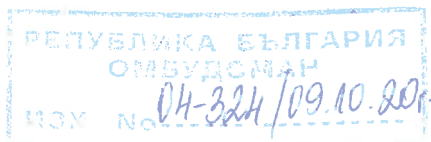
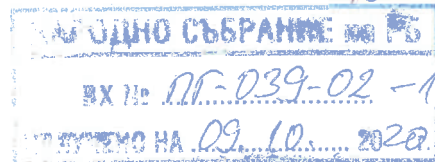

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И
ОБЩЕСТВЕН РЕД
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Становище на омбудсмана на Република България относно законопроект за изменение и допълнение на Закона за чужденците № 002-01-31, внесен от Министерския съвет.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НУНЕВ,

На основание чл. 9, ал. 1, т. 6 от Правилника за организацията и дейността на омбудсмана изразявам следното становище относно законопроект за изменение и допълнение на Закона за чужденците № 002-01-31, внесен от Министерския съвет:

На първо място бих желала да обърна внимание, че институцията на омбудсмана извършва мониторинг на изпълнението на принудителните административни мерки по чл. 39а, ал. 1, т. 2 (връщане до страна на произход, страна на транзитно преминаване или трета страна) и т. 3 (експулсиране) от Закона за чужденците в Република България (чл. 39а, ал. 2 от Закона за чужденците в Република България). Наблюдението на принудителните административни мерки от страна на независима правозащитна институция, каквато е институцията на омбудсмана, гарантира в максимална степен прозрачност на процедурата и спазване на правата на връщаните лица. В тази връзка многократно съм застъпвала становището, че при изпълнението на принудителните административни мерки компетентните държавни институции следва да се съобразяват с разпоредбите на

международното и европейското право, в това число и на Европейската конвенция за правата на човека и решенията на Европейския съд по правата на човека.

За съжаление в страната са налице случаи на изведени лица в държави, където за тях съществува риск от малтретиране, в нарушение на чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека, която забранява по абсолютен начин изтезанията и нечовешкото или унижително третиране или наказание. За разлика от повечето от съществените клаузи на Конвенцията и на протоколи № 1 и 4, член 3 не предвижда изключения и не са допустими изключения от него по силата на член 15, дори в случай на обществена опасност, застрашаваща живота на нацията. Има и редица осъдителни решения срещу България (напр. Ауад срещу България), по които Европейският съд по правата на човека отбелязва, че въпреки че Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи не гарантира правото на политическо убежище и държавите са свободни да контролират влизането, престоя и депортирането на чужденци, те са задължени да не депортират лица в страни, където съществува риск те да бъдат малтретирани. Европейският съд не е убеден, че в България съществуват ефективни гаранции срещу депортирането на чужденци в страни, където съществува риск от малтретиране или че подобен риск се преценява от компетентните органи. В допълнение, в осъдителните съдебни решения на Европейския съд по права на човека в Страсбург се посочва, че при твърдения за малтретиране в приемащата страна е необходимо компетентните държавни институции да анализират съществуващия риск за лицето като отчитат общата ситуация в тази страна и личните обстоятелства на лицето.

Предвид гореизложеното, положително оценявам предложението, направено в **§25 от ЗИД на Закона за чужденците, за посочване на държава** в заповедите за налагане на принудителни административни мерки по чл. 39а. ал.1, т.2 и 3, в която мярката ще бъде изпълнена. Като омбудсман обаче предлагам да се обмисли необходимостта от изрично регламентиране, че при промяна на държавата при настъпване на основателни причини, да следва се издава нова заповед.

Подкрепям предложението, което е и в съответствие с европейските стандарти, за регламентиране на изрично задължение за спазване на принципа на забрана за връщане по отношение на чужденци, спрямо които е издадено решение за връщане **§ 26 от ЗИД на Закона за чужденците**. В правилна посока е и придаването на суспензивен ефект на жалбите срещу заповедите за експулсиране, когато са издадени на основание сериозна заплаха за обществения ред.

На следващо място бих искала да обърна внимание на необходимостта от прецизиране на **§ 28 от ЗИД на Закона за чужденците**, в който е посочено, че

съдът разглежда жалбата в открито заседание, насрочено не по-късно от 3 дни след постъпване на жалбата, и се произнася с решение в срок до седем дни от образуването на делото. Смятам, че предложените промени в сроковете са практически неизпълними както за съдебните състави, така и за жалбоподателите. Същите могат да доведат до накърняване на правото на защита на жалбоподателите, които разполагат с твърде кратък срок за организиране на защитата си и събиране на релевантни доказателства.

Изразявам сериозно притеснение по отношение на § 5 от ЗИД на Закона за чужденците, с който се въвеждат допълнителни основания за отказ от предоставяне на статут на лице без гражданство. Посочените предложения ще доведат до сериозно затруднение на кандидатите за лица без гражданство и биха създали значителни бариери пред по-голямата част от хората без гражданство в България за достъп до закрила. Обръщам внимание, че предложените промени противоречат на изчерпателния списък на клаузите за изключване в Конвенцията за статута от 1954 г. на лица без гражданство.

В заключение се надявам изложените в настоящото становище предложения и аргументи да бъдат обсъдени и взети предвид при разглеждането на законопроекта.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА,
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**